

Završna riječ Glavnog tajnika UN-a Ban Ki-moona

Danas je veliki dan – povijesni dan.

Nikada se do sada toliko čelnika nije okupilo i obvezalo djelovati na klimatske promjene.

Zahvaljujem svima vama koji ste došli u New York s ciljem i predanošću.

Od vlada, poslovnog i financijskog sektora i civilnog društva tražio sam hrabre iskorake u pet glavnih područja a samit je ispunio sva očekivanja.

Prvo, čvrsto je odlučeno postići **svrsishodan i univerzalan sporazum o klimi u Parizu sljedeće godine**, čiji će prvi nacrt biti iznesen u Limi ovog prosinca. Na našem zajedničkom putu do Lime i Pariza osvrnimo se na današnji dan kao dan kada smo odlučili – kao obitelj – urediti svoj dom kako bi u njemu mogle živjeti i buduće generacije.

Svi su čelnici potvrdili svoju odlučnost u nastojanjima da se smanjenjem emisija stakleničkih plinova ograniči globalno povećanje temperature na manje od 2 stupnja Celzijusa. Mnogi su se čelnici, iz svih regija i svih razina ekonomskog razvoja, složili da se maksimalne emisije stakleničkih plinova postignu prije 2020. godine, te da se nakon toga odlučno smanje kako bi se postigla klimatska neutralnost u drugoj polovini ovoga stoljeća. Industrija nafte i plina, zajedno s nacionalnim vladama i organizacijama civilnog društva, donijela je povijesnu odluku o utvrđivanju i smanjenju emisija metana do 2020. godine. Objavljeno je, nadalje, osnivanje koalicija na području šumarstva, energetske učinkovitosti i prijevoza.

Drugo, vezano uz financiranje, javni i privatni izvori pokazali su put za **mobiliziranje potrebnih financijskih sredstava**.

Iz tog su razloga čelnici su dali jaku potporu *Zelenom klimatskom fondu (Green Climate Fund)*, a mnogi su tražili i da početna kapitalizacija Fonda ne bude manja od 10 milijardi dolara. Do danas je ukupno 2.3 milijarde dolara obećano za početnu kapitalizaciju Fonda, a drugi su obećali dati svoj doprinos do studenog 2014. godine.

Nova koalicija vlada, poslovnog i financijskog sektora, multilateralnih banaka za razvoj i čelnika civilnog društva objavila je odluku o mobiliziranju više od 200 milijardi dolara za financiranje klimatski otpornog razvoja s niskom razinom ugljika.

Privatne su banke najavile izdavanje *zelenih obveznica (Green Bonds)* u vrijednosti od 20 milijardi dolara te da će udvostručiti tržište takvih obveznica na 50 milijardi dolara do sljedeće godine. Osiguravajuća industrija obvezala se do istog roka, tj. do 2015, udvostručiti svoje zelene investicije do 82 milijarde dolara.

Koalicija institucijskih investitora obvezala se na dekarbonizaciju u vrijednosti od 100 milijardi dolara do prosinca 2015. godine, kao i na mjerenje i objavljivanje ugljičnog otiska u investicijama u vrijednosti najmanje 500 milijardi dolara – i sve to do iduće godine.

Treće, tu je i **određivanje cijene ugljika**. To je jedan od najučinkovitijih dostupnih alata za smanjenje emisija i ostvarivanje održivog razvoja i rasta. Mnogi su čelnici vlada i poslovnog sektora različitim instrumentima podržali određivanje cijene ugljika i pozvali na pojačane napore za ukidanje potpora za fosilna goriva. Trideset je kompanija objavilo svoje usklađivanje s *Kriterijima za određivanje cijene ugljika kod klimatski odgovornog poslovnog vodstva (Caring for Climate Business Leadership Criteria on Carbon Pricing)*. Također značajan se broj čelnika odlučio pridružiti novoj Koaliciji za određivanje cijene ugljika kako bi vodili aktivnosti usmjerene na jačanje politike određivanja cijena ugljika i preusmjeravanje investicija.

Četvrto, čuli smo kako je **jačanje otpornosti na rizike** – kako klimatske, tako i financijske – mudro i neophodno ulaganje. Naime, potrebe za prilagodbom klimatskim promjenama rastu, posebno u najnerazvijenijim zemljama te malim otočnim zemljama u razvoju, koje su suočene s najvećim rizikom i kojima je najviše potrebna međunarodna potpora. Stoga su čelnici dogovorili da će ojačati i povećati mehanizme financiranja rizika za Afriku i Karibe. Isto tako pokrenuta je i sveobuhvatna inicijativa otpornosti na klimatske rizike kako bi se podržale male pacifičke otočne zemlje u razvoju.

Čelnici industrije osiguranja, sa 30 bilijuna dolara u imovini i investicijama, obvezali su se izraditi *Okvir za investicije vezane uz klimatski rizik* s ciljem njegovog usvajanja u svim industrijskim granama do kraja sljedeće godine.

Peto, **formiraju se nove koalicije kako bi se u potpunosti odgovorilo na klimatski izazov**. Pokrenut je prvi *Globalni poljoprivredni savez* kako bi 500 milijuna poljoprivrednika dobilo priliku primijeniti klimatski pametnu poljoprivredu do 2030. godine. Čelnici industrije nafte i plina, zajedno s nacionalnim vladama i organizacijama civilnog društva, donijeli su povijesnu odluku da će utvrditi i smanjiti emisije metana do 2020. godine, a novim je *Sporazumom gradonačelnika (Compact of Mayors)*, koji predstavljaju 200 gradova s ukupno 400 milijuna stanovnika, preuzeta obveza smanjenja godišnjih emisija štetnih tvari za između 12.4 do 16.4 posto. Isto tako, čelnici mirovinskih fondova obvezali su se na ulaganja u dekarbonizaciju u vrijednosti od 100 milijardi dolara i objavljivanje ugljičnog otiska u investicijama u vrijednosti od 500 milijardi dolara.

Ovo su najvažnije napomene iz mog Sažetka u svojstvu predsjedavajućeg, a Sažetak i Zaključci ovog Samita o klimi će uskoro biti dostavljeni državama članicama radi lakšeg upoznavanja s planom i informiranja.

Današnji je Samit pokazao da možemo odgovoriti na klimatske izazove.